

gedményeket csikarjunk ki. Most csak mint magánember, legfeljebb ha negyedhivatalos minőségben megyek Benešhez. Mindenesetre nem árt, hogy már a kinevezéssel félig a zsebemben beszélhetek vele.

Talán nem volna rossz, ha elgondoláson keresztül kapcsolatban írnál Szakasitsnak. Az Új Magyarországon Boldizsár Iván² már írt is ilyen értelemben és mint „utazó nagykövet”-et említ.

Remélem, hogy Te is egyetértesz velem, és a koncepciót jónak tartod.

Prágából két-három hétre Londonba megyek, azután végleg Budapesten ütöm fel a tanyámat. Londonból hosszabb levelet írok.

Meleg barátsággal üdvözöl

Károlyi

P. S.

Szakasitsnak pontosan a következő javaslatot tettem: Állíttassék fel egy hivatal, melynek én lennék ...³

PIL 939. f. 28. ó. e. (eredeti fénymásolata)

¹ Horváth Zoltán erről a következőket írta Böhmnek július 7-én: „Károlyi Mihállyal több ízben beszéltem. Én vettem fel a gondolatát annak, hogy kapjon valami külön megbízást azzal a céllal, hogy felhasználva emigrációs kapcsolatait, igyekezzék a békekonferencián részt vevő nemzetek körében rokonszenvet kelteni az ország ügyei iránt. Persze először őt kérdeztem meg, hogy vállalná-e ezt, s ő azt felelte, hogy ez az egyetlen megbízás, amit örömmel fogadna. Szaki nagyon expeditív volt, mert már négy nap múlva kinevezette rendkívüli követ és meghatalmazott miniszteri rangban, s elkezdte az előkészületeket, hogy Károlyi kapjon egy külön staffot, amely az ügyek intézésére rendelkezésre álljon. Én ettől sok jót remélek, csak attól tartok, hogy most sokáig időzik Londonban, s ezzel elvész a kezdeti lendület. Károlyinét remélhetőleg sikerül behozni a Nemzetgyűlésbe mint Juhász Nagy tiszteletbeli mandátumának örökösét. Ennek is nagyon örülnék, s ebben a tekintetben már megegyezünk a kommunistákkal.” (BVP 311.)

² Ekkor az *Új Magyarország* főszerkesztője.

³ A mondat vége lemaradt a levéltárban található fénymásolatról.

254. AZ SZDP KÜLPOLITIKAI ÉS NEMZETISÉGÜGYI OSZTÁLYA KÁROLYI MIHÁLYHOZ (Budapest, 1946. június 29.)

Elnök Úr!

Küszöbön álló útjával kapcsolatban, Pártom megbízásából legyen szabad mellékelten megküldenem az alábbi, a csehszlovákiai magyar kérdésre vonatkozó, rendelkezésünkre álló anyagot.

1. Alatt az időközben ratifikált lakosságcsere-egyezmény és függelékei tervezetének francia szövegét, az egyezmény rövid kritikájával ellátva.

2. A jótételi szállításokra vonatkozó egyezmény szövegét.

3. A csehszlovákiai magyarság helyzetére vonatkozó összefoglalást.

4-5. Alatt a Magyar Külügyminisztériumtól a magyar hivatalos álláspontra a csehszlovákiai kérdésben és a Csehszlovákiában élő magyarság helyzetére vonatkozó két iratot, amelyek azonban annyira át vannak még itatva a revizionista és régi gravamenális politika terminológiájával, hogy helyesnek véltük.

6. Alatt mellékelni azt az új magyar külpolitikával foglalkozó összefoglalást, amelyet néhány héttel ezelőtt francia testvérpártunknak küldtünk meg. A csehszlovákkérdésre vonatkozó részt vörös ceruzával jelöltük meg.

7. Alatt egy még a választások előtt kapott és ennél fogva részben túlhaladott információt a csehszlovák ellentétekről.

8. Egy hozzánk eljuttatott kiáltványát valamely Szlovákiában élő magyar csoportnak, amelynek kártékony voltára felesleges rámutatnunk, és amellyel természetesen közösséget nem vállalunk.

9. Alatt végül bizalmas tájékoztatásul annak a nálunk tartott és általunk iniciált pártközi értekezletnek jegyzőkönyvét, amely a Prágában testvérpártunk kongresszusán részt vett delegációnk ott már annak idején elért eredményével foglalkozik.

Elnök úrnak Pártom nevében is jó utat és eredményes munkát kívánva, vagyok régi nagy tisztelője és híve¹

PIL 283. f. 12/46. ó. e. (másodpéldány)

¹ Aláírás hiányában nem tudjuk, hogy Szalai Sándor, Horváth Zoltán vagy az SZDP külpolitikai osztályának más munkatársa jegyzete-e a kísérőlevelet. Az SZDP Károlyit prágai útja előtt látta el a szükséges anyagokkal és információkkal.

255. BÖHM VILMOS KÁROLYI MIHÁLYHOZ

(Stockholm, 1946. július 5.)

Kedves Elnök Uram!

Június 28-án kelt leveledet végtelen nagy örömmel vettem, és megvallom őszintén, nem csodálkoztam azon, hogy Prágából jött a levél. Már a magyar rádióból tudtam, hogy Prágába érkezted, azonfelül szinte éreztem, hogy Te vagy ma az egyedüli ember, aki ezt a missziót – ha csak némi sikerrel is – elvégezheted.

Mielőtt elfoglaltam hivatalomat, magam is jártam Prágában, beszéltem a hivatalos emberekkel, Benešsel, Masarykkal, Fierlinggerrel, Clementisszel, és éreztem, hogy milyen kemény feladat előtt állunk, és meggyőződtem arról, hogy egyszeri beszélgetéssel ezt a nagy feladatot nem lehet elvégezni. De az egyszeri beszélgetés mellett még azt is konstatálnom kellett, hogy bár bizonyára jobb nevem van, mint az otthoniaknak, mégis nagyobb súlyú tekintély kell ahhoz, hogy ebben a kérdésben eredményeket elérhessünk. Jobbat, kiválóbbat, megfelelőbbat ma a mi szegény országunk nem találhat, mint Téged, és örülnünk kell, hogy ez a Te személyed még az ország szolgálatára állhat.

A hír vétele után alkalmam volt beszélni az itteni csehszlovák követtel, Taborskýval,¹ aki már Londonban Beneš titkára volt és akit Te valószínűleg nagyon jól ismersz. Jóindulatú ember, aki szeretné, ha a csehszlovák–magyar viszony baráti szomszédi viszonyná tudna átalakulni. Végtelenül örült, amikor meghallotta, hogy Prágába utaztál, Elnök Uram, és ő is úgy érezte, hogy a Te feladatod ebben a kérdésben interveniálni, és ha valaki el tud érni eredményt, az csak Te lehetsz.

Nem tudom, e pillanatban mennyire jutottál Prágában, de ha az eredmény csak anynyi, hogy folytatjuk a tátrafüredi tárgyalásokat, már ez is jelent valamit, mert hiszen a kétoldali rádiócsata nem fogja az ügyet a megoldás felé vinni.

Nagyon örülök, hogy leveledben jelzed, hogy Londonból kapok majd bővebb értesítést. Erre az értesítésre nagy szükségem van, mert [a] Budapestről kapott tájékoztatók nem elég világosak. Közben én is írtam Budapestre levelet, de ez a levél nem érte el, mert időközben Prágába és onnan Londonba utaztál. Arra kérlek, Elnök Uram, hogy jelzett leveledben tájékoztass arról is, mi történik a budapesti belpolitikában. Ismerem az ügyeket, nem tudom elképzelni, hogy a baloldali pártok fellépésének Nagy Ferenc visszaérkezése után nem lett volna folytatása. Erről azonban a rádió hallgat, lapokat pedig csak 14 napos késéssel kapok.